

PRAŽMOVSKÉ OZVĚNY

Zpravodaj obce Pražmo

srpen 2013

číslo 2/2013

Starosta na téma.....

Kompostéry, kompostování, analýza komunálního odpadu

Bezmála 100 domácností si v květnu letošního roku vyzvedlo domácí kompostéry, které obec zakoupila v rámci projektu: „Podpora domácího kompostování“. Hlavním důvodem, proč obec kompostéry zakoupila je snaha, snížit podíl biologicky rozložitelného odpadu v běžných popelnicích a nevyvážet tak na skládku odpad, který lze úspěšně zužitkovat tam, kde se vytvořil. I nadále však běží další aktivity, které jsou s tímto projektem úzce spojeny:

- ✓ Vyjednali jsme s majitelem bytových domů panem Jaroslavem Havlíkem umístění kompostéru na sídliště na zkoušku, aby měli i obyvatelé bytových domů možnost třídít biologicky rozložitelný odpad. Uvědomujeme si, že tento kompostér bude vystaven rizikům, která v zahrádce nenajde (vandalismus, živelné házení odpadů, které do kompostu nepatří apod.), nicméně pod heslem: „za zkoušku nic nedáš“, to vyzkoušet musíme:-).
- ✓ Ve spolupráci s dodavatelskou firmou připravujeme další aktivity, které Vám usnadní kompostování, budeme se Vás ptát, jak Vám to jde, budeme vyhodnocovat případnou kvalitu kompostu a hledat příčiny neúspěchu, odpovídat na otázky a propagovat kompostování mezi dalšími zájemci.
- ✓ Provedli jsme prvotní analýzu komunálních odpadů ze vzorku běžných 110 l popelnic a to před tím, než lidé zahájili samotný provoz kompostérů, abychom mohli v budoucnu porovnat efekt kompostování. Analýza byla provedena na vzorku 20 domácností v různých částech obce (cca 10 % z celkového počtu), což je množství, ze kterého lze odpovědně vyhodnotit

stávající situaci. Odpad byl z důvodu zachování anonymity občanů ihned sesypáván do velkých big bagů o objemu 1 m³.

V následující tabulce vidíte, jak velký podíl v popelnici zaujímá biologicky rozložitelný odpad, který lze kompostovat a také jak velký podíl mají tříditelné složky odpadu, které zkrátka do popelnice nepatří. V ideálním případě, když by všichni občané důsledně třídili odpad, klesl by podíl odpadu, který skončí na skládce téměř o polovinu a to zde nejsou započítány velkoobjemové popelnice od bytových domů.

druh odpadu	podíl v %	hmotnost v kg
nerecyclevatelný-komunální	40,4945	131
kompostovatelný-BRKO	38,0216	123
plasty	10,2009	33
oděvy,boty*	3,8639	12,5
papír	2,1638	7
sklo	2,1638	7
kovy	0	0
kovové obaly	2,1638	2
tetrapak	0,9273	3
celkem	100%	323,5 kg

*v době provádění analýzy se netřídily, v současné době již ano

- ✓ Pro zvýšení efektivity a zjednodušení procesu kompostování v domácích kompostérech jsme si ve spolupráci s dodavatelskou firmou JRK dovolili připravit nabídku doplňků, které Vám k tomuto mohou pomoci:

Biologický odpad určený ke kompostování můžeme podle jeho vzniku v domácnosti rozdělit na odpad z domácnosti (převážně z vaření) a odpad ze zahrady (tráva, listí, ořezky stromů atd.).

Odpad z vaření, na rozdíl od biologického odpadu ze zahrady nám vzniká po celý rok a častokrát zapomínáme, že i takový odpad se dá zkompostovat, přičemž se jedná o velmi kvalitní kompostovací materiál, na kterém si půdní organismy velmi pochutnají.

Hovoříme například o slupkách z ovoce, zbytcích z čištění a vaření zeleniny, skořápkách z vajec, kávových a čajových zbytcích, či papírových kuchyňských ručnicích, které prostě hodíme do koše, jen proto, že se nám právě nechce jít ke kompostéru. Právě pro takové domácí kompostování je

ideální pomocník 7 litrový kompostovací koš s kompostovatelnými kapsami do domácností. Kompostovací koše k tomu určené mají množství provzdušňovacích otvorů, což zabraňuje vzniku nežádoucího zápachu a bio odpad z kuchyně v nich vydrží i několik dní. Ideální umístění takového koše je blízko místu, kde nejvíce v kuchyni vaříte nebo si připravujete jídlo tak, aby byl koš vždy po ruce. Když se Vám kapsa naplní, tak ho jednou za týden vynesete do kompostu, přičemž se jedná o velmi hygienickou záležitost. Odpadne tak každodenní běhání ke kompostéru a kvalitní biologický materiál tak neskončí v odpadkovém koši. Důležitou součástí košů na kuchyňský odpad jsou kompostovatelné sáčky. Ty jsou vyrobeny z přírodního škrobu, což umožňuje jejich bezproblémové zkompostování už během pár měsíců. Součástí takového setu je 100 kompostovatelných sáčků, což při spotřebě 1 sáček za týden, vydrží i na dva roky.

Mezi základní principy kompostování můžeme zařadit i různorodost kompostovaných materiálů, které zmenšujeme a následně směšujeme v kompostérech. Pro proces kompostování je nezbytný přístup kyslíku, čehož dosáhneme častým obrácením materiálu, případně provzdušňováním pomůckou k tomu určenou. Jedná se o překopávač-provzdušňovač kompostu (ocelová pozinkovaná tyč spirálovitého tvaru). Tato pomůcka je neocenitelným pomocníkem při provzdušňování nejen vrchních, ale i hlubších vrstev kompostu, bez nutnosti přehazovat kompost jiným nářadím. Průměr aerátoru je do 8 mm, což zajišťuje pohodlné pronikání do hloubky kompostu.

Když se nám nahromadí v kompostéru větší množství biologického materiálu, případně nám převládá některá z kompostovaných složek (hlavně tráva), doporučujeme použít pro zkvalitnění procesu kompostování urychlovač kompostu. Jedná se o tekutý koncentrát živých probiotických kultur přírodního původu, bez umělých chemických látek a geneticky modifikovaných organismů. Jednoduše rozředíme podle návodu s vodou a zaléváme kompost. Jedno balení postačí na množství kompostovaného materiálu až do objemu 1050 litrových kompostérů. Jeho význam plně oceníte hlavně v období, kdy Vám vzniká mnoho biologického materiálu, který potřebujete co nejdříve zpracovat.

Obec Pražmo ve spolupráci s dodavatelem kompostérů do naší obce připravila jedinečnou příležitost získat celý set sestávající z kompostovacího koše, kompostovatelných sáčků (100 ks), překopávače kompostu a urychlovače kompostování s **50% slevou za cenu 549 Kč**. Košík na kompost, vč. 100 ks sáčků (potřeba na 1 rok) lze pak objednat za **cenu 289 Kč**.

Zájemci si mohou tento set, či jednotlivé produkty objednat na obecním úřadě Pražmo do 30. 8. 2013 a to buď osobně, či písemnou formou na adrese Obec Pražmo, Pražmo 153, 739 04 Pražmo nebo elektronicky na adrese zdenka.lojkaskova@prazmo.cz.

V písemné objednávce je nutné kromě vybraného zboží a jeho množství uvést jméno, příjmení, adresu trvalého pobytu a tel. kontakt. Následně bude provedena hromadná objednávka u dodavatele, kdy po doručení zboží budou zájemci vyzváni k jeho vyzvednutí. POZOR!! Na zboží se již nyní můžete přijít podívat na Obecní úřad Pražmo.

Pro zajímavost – za likvidaci následujícího odpadu obec neplatí díky třídění!!!! a to rovněž díky sběrnému dvoru!!!!!!

- sklo, plasty, papír, tetrapak – platíme pouze odvoz, dostáváme bonusy
- dřevo, dřevotříska, oděvy, boty – neplatíme nic, drobná odměna
- elektro odpad, baterie, zářivky – neplatíme nic, dostáváme bonusy
- kompostovatelný odpad – pokud je kompostován, nejsou náklady
- nebezpečný odpad, pneumatiky, stavební odpad, velkoobjemový odpad – náklady na likvidaci jsou nižší než kdyby byl tento odpad vhozen do obyčejné popelnice

Víte, že odpad, který do sběrného dvora přivezete je zaměstnanci dále rozebírán a tříděn na jednotlivé komodity?

Tak co myslíte, je důležité odpad třídit? My jsme přesvědčení, že ano. S trochou disciplíny a důslednosti ulevíme přírodě a rovněž svým peněženkám, jelikož platí jednoduché pravidlo. Za odpad uskladněný na skládce se platí mnohem více (a bude mnohem hůř), než za odpad vytríděný, určený k dalšímu použití, či ke speciální likvidaci. A když obec bude platit méně peněz za skládkovné, bude vybírat méně peněz od Vás občanů na poplatcích. Rozumíme tomu, že se jedná o složitou problematiku, která se řeší dlouhodobě a s efektem, který se může dostavit až s odstupem času, i přesto se na závěr tohoto odstavce rád vrátím k první větě: „Ano, je důležité odpad třídit“. A dodávám: „nesmíme připustit, aby se slovo TRÍDIT stalo pouhým zprofanovaným klišé“.

Marek Kaniok, starosta obce

Partnerská spolupráce s polským městem Niemodlin

První kroky, které vedly až k podpisu partnerské smlouvy naší obce s městem Niemodlin, jsme podnikli již v loňském roce. Polské městečko Niemodlin, které se nachází asi 30 km od Opole, jsme si vůbec nevybrali náhodou. Pojí nás totiž společná historie. Nadšený milovník historie pan Ing. Jaroslav Gabzdil zjistil, že zakladatelé naší obce Pražmové, poté, co prodali frýdecké panství, odešli právě do tehdejšího pruského Falkenbergu, dnešního

Niemodlinu. Proto se zrodila myšlenka toto město navštívit a pokusit se navázat nějakou spoluprací.

Po úvodní korespondenci se zástupci města, jsme se tam vydali 14. 11. loňského roku, již jako oficiální delegace ve složení pan starosta Marek Kaniok, paní místostarostka Michaela Honešová a pan Jaroslav Gabzdil. Dostalo se nám velmi milého a srdečného přijetí a po poměrně dlouhé diskusi jsme nabyli dojmu, že se budoucí spolupráce jeví nadějně. Pár dní nato jsme do Niemodlinu zorganizovali zájezd pro naše spoluobčany. Zúčastnilo se ho asi 40 zájemců, kteří měli možnost prohlédnout si samotné městečko, ale také některé objekty, které se pojí s životem rodů Pražmů.

V dubnu letošního roku přijela naopak sedmičlenná delegace z Niemodlina k nám, na Pražmo. Cílem této návštěvy bylo ověřit, zda myšlenka našeho partnerství je stále živá, a najít oblasti případné budoucí spolupráce. Po přivítání a po přátelském popovídání na obecním úřadě jsme našim přátelům ukázali Pražmo. Prošli jsme se po obci, navštívili jsme mateřskou školku, ukázali jsme jim místo u hřbitova, kde kdysi stával letohrádek Pražmů. Při loučení jsme byli ujištěni, že se jim u nás velmi líbilo a že doporučí jejich městské radě partnerskou smlouvu podepsat.

Takto se rovněž stalo, když jsme byli do Niemodlina pozváni k podpisu partnerské dohody. Delegace byla ve složení pan starosta Marek Kaniok, paní místostarostka Michaela Honešová, členka obecního zastupitelstva paní Olga Muroňová, pan Gabzdil a Katka Honešová, která při slavnostním podpisu smlouvy zazpívala naši pražmovskou hymnu.

Samotný akt podpisu smlouvy byl okamžikem velmi významným, jelikož k němu došlo při slavnostním zasedání městské rady Niemodlina v pátek 20. 6. 2013. Toto zasedání oficiálně zahájilo dvoudenní oslavy 730. výročí založení města. Součástí tohoto zasedání byla kromě podpisu partnerské smlouvy mezi Pražmem a Niemodlinem dvě pojednání o historii města a pak následovalo pěvecké vystoupení studentek místní umělecké školy.

V sobotu dopoledne jsme u kulturního střediska v Niemodlině slavnostně zasadili lípu, kterou jsme dovezli darem jako symbol vzájemné budoucí spolupráce. V odpoledních hodinách jsme se ještě zúčastnili slavnostního průvodu ulicemi města a pak už jsme se vydali na cestu zpět.

Představa budoucí spolupráce se bude samozřejmě postupně upřesňovat. Na podzim opět plánujeme návštěvu zástupců Niemodlina u nás, na které bychom již naplánovali zcela konkrétní aktivity pro následující rok. Jako možnosti se jeví asi nejvíce různá sportovní klání, výměnné pobyty dětí, spolupráce mezi obdobnými spolky v obou obcích apod.

Mgr. Michaela Honešová, místostarostka obce

Rušení velkoobjemových kontejnerů na komunální odpad

Již delší dobu sledujeme, jak se nám velkoobjemové kontejnery umístěné v lokalitách (ul. Do obory, Na kopec a Do potoka), do kterých z technických důvodů nedojíždí popelářský vůz neustále plní, zejména odpadem, který do nich vůbec nepatří. A my jen vyvážíme, platíme a ptáme se, proč vlastně máme sběrný dvůr, kde se veškerý odpad pečlivě třídí, čímž se snižují náklady oproti likvidaci klasického komunálního odpadu, který skončí na skládce. A to jsme navíc přesvědčeni, že se tyto kontejnery plní odpadem nejen od místních obyvatel a chatařů. Mnohdy se stane, že přijede neznámé vozidlo, neznámý človíček vyhodí velké množství nejrůznějšího odpadu do kontejneru, přičemž ten objemnější neváhá položit vedle něj. Zkrátka, jelikož nám došla trpělivost, kontejnery zrušíme a všem dotčeným obyvatelům nabídneme klasické popelnice, či pevné pytle na odpad (dle jejich vlastního uvážení). V termíny svozu komunálního odpadu budou našimi zaměstnanci pytle, či popelnice svezeny na určené místo, kde se již popeláři dostanou s technikou. V následujících dnech budeme všechny dotčené občany kontaktovat a informovat je osobně o podrobnostech této změny.

Marek Kaniok, starosta obce

ZE ZASEDÁNÍ ZASTUPITELSTVA OBCE

- Z důvodu velmi špatného stavu krovu na budově mateřské školy, který byl zcela náhodně zjištěn při provádění revizí, bylo nuceno zastupitelstvo obce schválit záměr komplexní rekonstrukce střechy. Podle provedeného znaleckého posudku stojí za tímto neutěšeným a tristním stavem skutečnost, že půdní prostor není žádným způsobem odvětrán a navíc je do něj vyvedeno 8 kusů kanalizačního potrubí z objektu, což způsobuje vytváření extrémní vlhkosti, která se nemá kam odvětrat. V současné době probíhá výběrové řízení na dodavatele. Rekonstrukce střechy bude částečně hrazena z dotace Moravskoslezského kraje.
- Zastupitelstvo obce schválilo prodej části pozemku zahradnictví Jiří Bůžek (1446 m²) za částku 512 700 Kč.
- Zastupitelstvo obce schválilo příspěvek sboru dobrovolných hasičů ve výši 15 000 Kč na nákup velkokapacitního stanu.
- Zastupitelstvo obce schválilo záměr rekonstrukce svršku na mostě přes Čuvný potok (u řeky Morávka). Konstrukce mostu je v pořádku, nicméně jeho povrch se na některých místech propadá.
- Zastupitelstvo obce schválilo rozsah prací, které budou provedeny při rekonstrukci prostoru bývalé večerky v budově obecního úřadu. Do těchto prostor bude přestěhována knihovna. V rámci rekonstrukce budou vyměněny okna, zazděný přední vchod, výměna podlahy, elektro rozvodů, snížení podlahy apod.
- Zastupitelstvo obce schválilo pronájem budovy kadeřnictví v centru obce. Budova bude i nadále sloužit stejnému účelu, kdy jí má v pronájmu paní Vlasta Papřoková. Budovu i s přílehlými pozemky obec Pražmo koupila od Hygie – družstva kadeřníků ve Frýdku-Místku za 200 000 Kč.

PTALI JSTE SE NA CHODNÍKU

Co dělá obec proto, aby se po vesnici netoulali volně pobíhající psi?

Jedná se o problém, který řešíme neustále, a je nutné si přiznat, že ho nevyřešíme nikdy, pokud budou někteří majitelé psů nezodpovědní a nebudou si své psí miláčky důkladně hlídat. A zdůrazňujeme, že se nejedná pouze o majitele psů v bytových domech, kde byl problém s volným pobíháním a kálením na veřejných prostranstvích vždy. Jedná se též o majitele v domcích, kteří si neumí zabezpečit svou zahradu tak, aby jim pes neutíkal. A v neposlední řadě se jedná o majitele zaběhnutých psů z jiných

vesnic, případně majitele, kteří svého psa tzv. „vyhodili z auta“ jako např. nechtěný dárek. Tady vidíme problém největší. A nyní k otázce. Je v zájmu obce, aby se po veřejných prostranstvích bezprizorně nepotulovala žádná zvířata, aby neobtěžovala okolí a kolemjdoucí, aby neznečišťovala svými exkrementy chodníky a hlavně aby nikoho neohrožovala. V okamžiku, když je nám nahlášen takovýto případ, případně když sami vidíme, že se tak děje, zajišťujeme odchyt takového psa za pomoci smluvní odchytkové služby, kdy následuje identifikace psa, veterinární vyšetření a ustájení na potřebnou dobu v útulku. Celá tato anabáze je velmi drahá a obec za ní utratí ročně desítky tisíc korun. **PODOTÝKÁM, ŽE ZBYTEČNĚ!!!!** Jen v malém procentu se podaří najít majitele, takže vymahatelnost nákladů a sankcionování je velmi složitá procedura. V případě dohledání majitele jsme již při udělování sankcí velmi přísní. Zároveň je nutné říci, že se mnohdy ani nám, ani odchytkové službě psa nepodaří chytit, případně se pes do doby příjezdu odchytkové služby kamsi ztratí a objeví se až poté, kdy odchytková služba zase odjede. Mnohdy jsou hlášeny případy v pozdních odpoledních, či nočních hodinách, případně o víkendech, kdy není možné žádnou odchytkovou službu tak lehce zajistit, pokud se nejedná o agresivního nebo velkého jedince, bojové plemeno, či zraněného psa. Tam je nutné přivolat policii ČR, aby učinila opatření pro odvrácení bezprostředně hrozícího nebezpečí. Je to prostě boj s větrnými mlýny, který neskončí, pokud bude existovat a hlavně prohlubovat se lidská lhostejnost a bezohlednost, jak vůči ostatním spoluobčanům, tak vůči těm pejskům, které si z nejrůznějších důvodů pořídili.

JMÉNEM VŠECH OBČANŮ OBCE, KTERÝM TATO PROBLEMATIKA NENÍ LHOSTEJNÁ, PROTO APELUJEME NA MAJITELE PSŮ, ABY SI SVÉ PSY LÉPE HLÍDALI A ZAJISTILI SI TAKOVÉ PODMÍNKY, ABY NEDOCHÁZELO K JEJICH ÚTĚKŮM ZA DOBRODRUŽSTVÍM. ABY SI SVÉ PSY VODILI V OBYDLENÝCH OBLASTECH OBCE NA VODÍTKÁCH A ABY SI PO NICH LASKAVĚ UKLIDILI JEJICH VÝKALY. ONI SAMI TO OPRAVDU NEZVLÁDNOU:-)

VŠEM MAJITELŮM PEJSKŮ, KTERÝCH SE PŘEDCHOZÍ ŘÁDKY NETÝKÁJÍ, PROTOŽE VĚDÍ, CO JE JEJICH POVINNOSTÍ DĚKUJEME A OMLOUVÁME SE.

VŠEM MAJITELŮM REGISTROVANÝCH PEJSKŮ V OBCI PŘIPOMÍNÁME, ŽE NA OBEČNÍM ÚŘADĚ MOHOU ZDARMA OBDRŽET SÁČKY NA PSÍ EXKREMENTY. TO PRO PŘÍPAD, ŽE BY ŠLI NA PROCHÁZKU A JEJICH PEJSEK SI POTŘEBOVAL UDĚLAT POTŘEBU:-) SÁČKY JSOU VE STOJANECH K DISPOZICI I NA SÍDLIŠTI U BYTOVEK A V PARKU POD KOSTELEM.

KRÁTCE

Nový kontejner na oděvy, obuv a jiný textil je umístěn na parkovišti u bývalého obecního úřadu č. p. 95 (u knihovny).

Využijte i kontejneru na elektro odpad, který je umístěn na stejném místě (červený)

S obcí Morávka a Vyšní Lhoty jsme se domluvili na společné opravě nástupných ploch na most přes řeku Morávku. V ten okamžik se objevil kouzelný dědeček (slovy pana starosty Ševčíka z obce Morávka), který se nabídl, že celou opravu zajistí a rovněž uhradí. Takže mostek je v tuto chvíli opravený a my kouzelnému dědečkovi tímto děkujeme:-)

Obec Pražmo, obdržela dotaci z programu rozvoje venkova Státního zemědělského intervenčního fondu na projekt s názvem: **„Zavedení inovačních přístupů pro předškolní a mimoškolní vzdělávání“** ve výši 236 051 Kč. V rámci tohoto projektu bude v našem Mateřském centru Skřítek na Pražmě zavedena výuka tzv. Montessori pedagogiky. Mateřské centrum bude vybaveno speciálními pomůckami a novým nábytkem. Celkové náklady projektu činí 335 508 Kč.

V letošním roce jste byli finančním úřadem vyzváni k zaplacení **nižší daně z nemovitosti**. Nebojte se, není to omyl, je to skutečnost. Důvodem je snížení tzv. základního koeficientu pro výpočet daně z obytných prostor, jelikož až při sčítání lidu v roce 2011 úředníci zjistili, že máme nižší počet obyvatel než 1 tis., přestože tento stav již trvá od roku 2002. Pro Vás občany je to v tuto chvíli dobře, pro obec již horší, neboť dojde k nižšímu výběru daně z nemovitosti, aniž by nás na tuto situaci kompetentní úředníci finančního úřadu upozornili.

DŮLEŽITÉ UPOZORNĚNÍ

Od 15. 7. 2013 nabyla účinnost vyhláška o ochraně dřevin a povolování jejich kácení

V médiích proběhly zavádějící informace o tom, že se již mohou kácet jakékoliv dřeviny rostoucí mimo les bez povolení. Není to pravda!!!!

Skácet bez povolení se mohou pouze dřeviny, které mají ve 130 cm nad zemí, obvod kmene menší než 80 cm. A dále nově i rostoucí v oplocených zahradách, což je pozemek u bytového, či rodinného domu v zastavěném území obce, který je stavebně oplocený a nepřístupný veřejnosti, bez omezení velikosti obvodu kmene.

Pozor, za zahradu se nepovažuje podle této vyhlášky pozemek u objektu určenému k rekreaci!!!!!!

Povolení ke skácení podléhají rovněž keřové porosty a zapojené porosty stromů s obvodem kmene menším než 80 cm ve výšce 130 cm nad zemí přesahující 40 m² a také stromořadí bez ohledu na obvod kmene a bez ohledu na skutečnost, zda je ve stromořadí proluka.

Bližší informace Vám rádi poskytneme na obecním úřadě Pražmo.

ZMĚNA ÚŘEDNÍCH HODIN POŠTY NA PRAŽMĚ

Od 1. 8. 2013 je v návaznosti na organizační změny související s centralizací a doručovací služby a redukcí počtu pracovníků pošty Pražmo, upravena otevírací doba poštovní provozovny následovně:

Po, St	8.00 - 11.00	13.30 - 17.00 hod.
Út, Čt, Pá	8.00 - 11.00	13.30 - 16.00 hod.

otevírací doba do 1. 8. 2013 byla:

Po – Pá 8.00 – 11.00   14.00 – 17.00 hod

Změna otevírací doby je na zkušební lhůtu 2 měsíců a po vyhodnocení účinnosti, resp. vhodnosti této změny, Česká pošta rozhodne, zda tuto změněnou otevírací dobu bude realizovat i dále, případně navrhne jinou její úpravu.

Jindřich Vymětalík, manager pobočky Finančního servisu informuje, že z důvodů čerpání dovolené nebude poskytovat finanční poradenství ve dnech **19. a 26. 8. 2013**

Od 2. 9. 2013 bude opět poskytovat tyto služby pravidelně každé pondělí od 13:00- 15:00 hod., v zasedací místnosti OÚ Pražmo.

Sdružení obcí povodí Morávky

zve dne 17. srpna 2013 všechny své seniory do kulturního areálu Kamenité ve Vyšních Lhotách na

Den seniorů s kulturním programem

15.00 – 16.00	dechová hudba Huťařka
16.30 – 17.30	Pustkova cimbálová muzika
18.00 – 19.00	Šuba duba band

Vstup zdarma!

Akce se koná za každého počasí, uvedené časy jsou orientační, na místě možnost zakoupení občerstvení, zveme i ostatní příznivce vystupujících. Bližší informace poskytnou jednotlivé obecní úřady. Za pořadatele zvou členské obce sdružení:

Dobrá, Dobřice, Krásná, Morávka, Nižní Lhoty, Nošovice, Pražmo, Raškovice, Vojkovice, Vyšní Lhoty

**POZOR!!! PŘÍPADNÝ ZÁJEM O DOPRAVU TAM I ZPĚT HLASTE
NA OBECNÍM ÚŘADĚ PRAŽMO,**

**TEL: 558 692 240, MAIL: zdenka.lojkaskova@prazmo.cz NEJPOZDĚJI
DO STŘEDY – 14. 8. 2013**

**Odjezd z Pražma předpokládáme ve 14:30 hod., zpět z areálu Kamenité na Pražmo
bude organizován po 19:00 hod.**

SVAZ TĚLESNĚ POSTIŽENÝCH MO PRAŽMO-MORÁVKA
pořádá

35. HODY

v sobotu 10. 8. 2013
od 14:00 do 24:00 hodin

v areálu u Sv. Floriánka na Pražmě

K TANCI
A POSLECHU
HRAJE

Progres

HUDEBNÍ SKUPINA

občerstvení
21³⁰ ohňostroje

pro děti:
atrakce
kolo štěstí
střelnice

VSTUPNÉ
100 Kč

ZDARMA:
členové MO STP
a děti do 10 let

Těšíme se na Vás

Mladí hasiči mají nové přilby

SDH Pražmo, využil programu Nadace OKD s názvem Srdcovka a prostřednictvím pana Miroslava

Kotáska požádal o finanční příspěvek na nákup nových přileb pro mladé hasiče. Srdcovka je program Nadace OKD, v němž mohou požádat zaměstnanci společnosti OKD o finanční podporu pro organizace, v nichž dobrovolně pracují. V jarních měsících bylo tedy dětské družstvo vybaveno 9 zcela novými přilbami v celkové hodnotě **10 800 Kč**. Nové oranžové přilby tak nahradily již staré dosluhující. Přilba je nedílnou součástí výstroje mladého hasiče, bez ní se nemůže zapojit do jakékoliv soutěže.

Mladí hasiči by chtěli touto cestou poděkovat Nadaci OKD za finanční podporu svých aktivit a zejména pak panu Miroslavu Kotáskovi, zaměstnanci společnosti OKD a zároveň aktivnímu členu SDH Pražmo, jehož prostřednictvím jsme se k Srdcovce vůbec dostali.

Mgr. Michaela Honešová, vedoucí mladých hasičů SDH Pražmo

Co si dčysí ludě na dědině Pražmo vykladali?

O dědině Pražmo, co robjum buřmistr a dva obecni radové

Pražmo je slepeno dědina z kúsku Morovky, z kúsku Krosné a kúsku Raškovic. Nima divu, mo dvacet jochův a deset chalup, nic vicej, nic myně. Ale mo školu i kostel i krchov. Že všeccko naleži sušedni obci Morovce, za to Pražmjane ni možu, ani na tym tak moc nězoleži, jen dyš tyn kostel, škola i krchův na pražmovským gruntě sú. Celo obec ma jen jednego kohuta a to obecního a tého posílajů po numerach, aby ho mohli uživiť. Ani na tym nězoleži. Ale majů tam – a to je to hlavně- též burmistřa a dva obecní rady. Myslitě, na co maju v dědině dva obecní rady ? Chodiju po dědině kury macat', jesli něsnesu brzo vajec, jedyn rada chodzů jedyn diň, druhy rada druhy diň.

O mudrem pijakovi

Jedna roba na Pražmje měla chlopa pijoka. Co zarobil, to přepil. Roz ho tež napuminala, aby už tela něpil, děťum hleděl coš spraviť a sebě též, „bo už ani butův nimoš“, pravila. Chlop všeccko vyposlouchal a jak roba byla s litaniju u kunca, pravil: „Ale na co by mi též buty byly ? Do kostelu nějdu a do Zabavy v Raškovicach zaletim bosy“.

Jak se Pražmjane uměli i s novost'ami poradit'

Jedyn roz Pražmjane chytili v řece Morovce kapra. Bo taki zvířa jakživ na Pražmje něviděli, něvěděli si rade, co s nim urobiť. Když kapr začnul otvřiat' hubu, křičeli všeci , „zavřime ho do klitky, budě nám zpřivat', bo už otvřio d'ubák“

Zavřeli ho do klitky, chodili se divat' a posluchať, kdy spustí a on furt nic nězřpivol. „Je němý“ volali. A tak ho sebrali znova, odněsli k řece Morovce a hodili do vody, aby se utopil. Však on to úřadům ve Frýdku něpoví, bo je

němý. Byli šťastni, že to všicko tak šalamunski vyřešili a žili si na Pražmje bez starosti na dalej.

Podle článku L. J. Mikoláše-Bajky z Beskydů, uveřejněného v časopise „Obrana Slezska“ v roce 1924 upravil Ing. Jaroslav Gabzdil

---

Vážení spoluobčané, chovatelé skotu, koní, ovcí

Rád bych podal informaci k problematice krmení lesní zvěře. Chci vysvětlit a uvést na pravou míru mylné názory některých občanů. Myslivecké sdružení Kotař, o.s. Vyšní Lhoty vykonává právo myslivosti na pozemcích Honebního společenstva Morávka-Vyšní Lhoty na rozloze cca 2080 ha.

U lesní zvěře nehovoříme o krmení, ale o příkrmování a to jen v zimních měsících a za vysokého stavu sněhu. Jadrné krmivo je podáváno od konce října do ledna, aby zvěř nabrala zásoby podkožního tuku a aby byla v celkové dobré fyzické kondici. Během celého roku je podávána zvěři sůl. V malé míře příkrmujeme i dužnatým krmivem - řepa, mrkev. Hlavní složkou příkrmování je ale seno, které dáváme od podzimu až do jara. Příkrmování je prováděno ve 20 krmných zařízeních.

Nyní bych rád vysvětlil krmení zvěře senáží, která je volně v přírodě uložena chovateli hospodářských zvířat. Trávicí trakt lesní zvěře není na tento způsob krmení přizpůsoben a mnoho kusů trpí po zkonsumování této potravy průjmovým onemocněním, což snižuje jejich tělesnou kondici. Pokud zvěř objeví takovéto krmivo, koncentruje se v jeho blízkosti a přežírání se, protože je to pro něj pochoutka a navíc není nucena shánět jinou potravu. Vytváří tak stávaníště poblíž v mladých porostech, kde působí nedozírné škody ohryzem kůry stromů, okusem kultur a v jarních měsících loupáním kůry.

Proto se obracím na Vás, vážení chovatele, abyste krmivo z letošní sklizně řádně uložili do hangárů, stodol nebo oplocených míst, aby tam zvěř neměla volný přístup. Jsme samozřejmě ochotni s Vámi spolupracovat a být nápomocní. Zároveň bych chtěl upozornit na znění zákona o myslivosti, kde se uvádí, že škody na nezajištěném krmivu není nájemce povinen hradit.

Ještě bych se rád touto cestou obrátil na všechny, kteří budou mít seno z vlastních pozemků, aby nám ho nabídli k odkoupení. Odvoz si zajistíme.

Jan Krzyžánek, myslivecký hospodář Mysliveckého sdružení Kotař

Zájezdy ČSZ Morávka

ČSZ Morávka pořádá v letošním roce zájezdy, na nichž nabízí účast i nečlenům ČSZ (do naplnění plánovaného počtu). Odjezdy jsou vždy

z Morávky – Velký Lipový v 7,00 hod. a příjezd okolo 19,00 hod. Zastávky podle dohody na trase Morávka – Dobrá.

21.8. sobota – Zajímavostí Slezska – přehrada Slezská Harta-prohlídka hráze, Uhlířský vrch u Bruntálu s kapli a aleji starých lip, vyřezávanými sochami a křížovými zastaveními, yámek Slezské Versailles, úzkokolejná dráha, Ratiborz. Cena 320 Kč

5.10. sobota – Krakov - s výborným průvodcem- Wawel, katedrála s hrobkami polských králů, Dračí jeskyně, Mariánský kostel, Sukenice, Barbakán, možnost asi 2 hod. projížďky motorovým vláčkem starou křesťanskou a židovskou čtvrti Cena 400 Kč

Bližší údaje, program i přihlášky s částkou za jízdné přijímají :

Slováček Jan, Morávka 185, tel. 721 066 304

Nitrová Eva, Raškovice, tel. 728 335 115

Pěchuvka Miroslav, Pražmo 202, tel. 732 414 941

Informace VK Raškovice (volejbal + ASPV)

INFORMACE

Během července a srpna bude na volejbalových kurtech v době od 8.00 - 20.00 hodin stálá služba. V této době, mimo akce pořádané VK Raškovice (turnaje) a předem objednané termíny, je možné v areálu využít:

2 antukové kurty

1 beach kurt

1 badmintonový kurt na trávě

1 stůl na stolní tenis

1 trampolínu (cca Ø3,66 m)

Sociální zázemí je samozřejmostí, k dispozici je veškeré sportovní vybavení (sítě, míče, rakety, míčky). V areálu bude zajištěno občerstvení.

Ceník, kontaktní osoba a kalendář předem objednaných akcí je uveden na nástěnce v areálu nebo na webových stránkách.

POZVÁNKA

Všechny příznivce volejbalu zveme na volejbalové kurty na tyto akce:

Turnaj smíšených družstev - 20.7.2013 od 9.00 hodin

Oslavy 60. let od založení volejbalu v Raškovicích – 18. 8. A 19. 8. 2013 od 9 hodin. Podrobné informace k oslavám a výsledkové listiny veškerých soutěží hraných v sezoně 2012/2013 naleznete na www.vkraskovice.cz.

Pečujete o člena rodiny v domácím prostředí?

Pokračujeme také v roce 2013. Zdravotnická škola ve Frýdku-Místku pořádá setkání pro pečovatele, rodinné příslušníky, kteří se starají nebo se chystají starat o osobu blízkou. Cíle těchto setkání vycházejí z potřeby doplnění informací a ošetrovatelských dovedností rodinných příslušníků, osob, které se starají o blízkého člověka v domácím prostředí. Vycházejí z potřeby podpořit možnost nemocného či starého člověka, který potřebuje péči, zůstat v domácím prostředí. Pečovatelé si mohou vyzkoušet, jak ošetřovat člena rodiny a zároveň šetřit své síly a zdraví.

Na každém setkání se budeme zabývat tím, co Vás zajímá, nejčastěji to bývají tato témata:

péče o hygienu ležícího člověka * celková koupel v domácím prostředí * prevence proleženin, polohování v domácím prostředí * péče o kondici, masáže, jak ošetřovat ležícího a chránit si záda * péče o stravování a příjem tekutin v domácím prostředí * péče o vyprazdňování, péče o močový katétr, přikládání podložní mísy * péče o nemocného trpící bolesti * péče o dementsního člověka v domácnosti * péče o vztahy v rodině a dobrou komunikaci s nemocným * poradenství o možnostech dalších služeb

Konkrétně tedy jde o předání teoretických informací o ošetřování člena domácnosti. Další krok je praktický nácvik ošetrovatelských dovedností v učebně ošetrovatelství Střední zdravotnické školy ve Frýdku-Místku. Dovednosti si rodinní příslušníci vyzkoušejí přímo na figurínách v lůžku pod vedením odborné lektorky. Dále jde o předání specifických informací, jak ošetřovat člověka v domácím prostředí, jaké pomůcky použít. Vzdělávání je bezplatné, proběhne v bloku a absolvent si odnese brožuru o ošetřování člena rodiny v domácnosti, také zdarma.

TERMÍNY SETKÁNÍ: středa 11. 9. 2013, 2. 10. 2013, 6. 11. 2013 a 4. 12. 2013 od 15 h v budově školy. Informace tel: 558 630 019

Na setkání s Vámi se těší Olga Mičulková, Marie Muroňová a Katka Šmolková

HOSPIC ve Frýdku-Místku informuje

Budova Hospice ve Frýdku – Místku, v ulici I. J. Pešiny 3640, stojí v klidné části města za nemocnicí již třetím rokem a poskytuje tzv. **paliativní péči**, tedy péči zaměřenou zejména na úlevu od bolesti, dušnosti, nevolnosti a jiných příznaků, které vážná postupující nemoc přináší, na rozdíl od standardní lékařské péče v nemocnici, která je zaměřená na léčbu nemoci. Hospic je určen pro terminálně nemocné, tedy nevyléčitelně nemocné pacienty na konci života. Neslibuje uzdravení, ale také nebere naději,

neslibuje vyléčení, ale slibuje léčitelnost. Pro pobyt v hospici se může nemocný rozhodnout sám, nepotřebuje rozhodnutí lékaře, a to ani v případě, že je hospitalizován v nemocnici, potřebuje pouze jeho vyjádření ke zdravotnímu stavu.

V Hospici je kladen důraz na kvalitu života nemocného až do jeho posledních chvil. V hospicové péči doprovázíme i příbuzné nemocného, kteří přestože trpí současně s ním, hrají nezastupitelnou roli v péči o svého blízkého.

V Hospici je o pacienta postaráno nejen o jeho fyzickou stránku, ale i o psychickou, což je přístup, který obyčejně v nemocnicích chybí. Proto jsou součástí profesionálního týmu lékaři, sociální pracovníci, psycholog, duchovní, aj., kteří se vzájemně doplňují. Filozofie hospice vyžaduje hluboce lidský a současně profesionální přístup všech, včetně dobrovolníků, kteří jsou pro mnohé pacienty s nedostatečným rodinným zázemím tím nejbližším člověkem v jeho posledních chvílích života.

Frýdecko – Místecký Hospic nabízí mimo 30 hospicových lůžek a 24 přistýlek pro rodinné příslušníky i 13 lůžek pro sociálně – zdravotní a odlehčovací služby. Posláním odlehčovací služby je poskytnout podporu a pomoc pečujícím osobám se zajištěním dočasné péče o jejich blízkého v případě, kdy potřebují čas ke svému odpočinku, dovolené a regeneraci sil, popř. tehdy, nejsou-li samy schopny zajistit náročnou péči o svého blízkého do té doby, než pro ně zajistí vhodné zařízení s možností dlouhodobého pobytu. Zdravotně sociální služba pak zajišťuje péči napomáhající k zajištění maximální možné fyzické a psychické soběstačnosti lidem, kteří pro trvalé nebo dlouhodobé změny svého zdravotního stavu vyžadují péči po dobu, než jim bude zabezpečena v jejich domácím prostředí nebo v pobytových zařízeních sociálních služeb.

Všem našim hospicovým pacientům i uživatelům odlehčovacích a zdravotně sociálních služeb se snažíme pobyt v našem zařízení co nejvíce zpříjemnit. Klub Duha vedený pracovníci volnočasových aktivit má ve svém programu každodenní nabídku aktivního využití volného času – trénink paměti muzikoterapii, kroužek stolních her, skupinové cvičení a mnoho dalších aktivit. Hospic by neměl být vnímán jako dům smutku, ale místem naděje a nabídnutí pomocné ruky pro nemocné i jejich blízké a hledání potěšení ze života, který zbývá. Pro první informace doporučujeme zájemcům o naše služby navštívit naše webové stránky www.hospicfm.cz, dále pak volat na tel. čísla **595 538 111, 777784717, 777784719**.

Pro podrobnější informace spojené s prohlídkou zařízení nabízíme osobní kontakt v době pondělí – pátek od 8 – 14 hod., po domluvě i v jinou dobu.

-----reklama-----

VODA TOPENÍ PLYN

JOSEF HLISNÍK

Nabízí tyto služby:

VODOINSTALATÉRSKÉ PRÁCE:

výměna rozvodů pitné a užitkové vody, rekonstrukce koupelen, výměna vodovodních baterií, montáž ohřivačů vody elektrických, kombinovaných.

TOPENÁŘSKÉ PRÁCE:

výměna otopných těles, včetně rozvodů v mědi železe nebo vícevrstvých trubkách. Montáž podlahového topení včetně pokládky polystyrénu. Montáž kotlů na tuhá paliva. Solární systémy.

PLYNOINSTALATÉRSKÉ PRÁCE:

montáž plynových kotlů, plynových spotřebičů, plynových ohřivačů vody, provádění plynových přípojek od HUP. Dodávka instalačního materiálů, včetně spotřebičů (kotle, bojlerů atd.)

SOUKROMÁ HUDEBNÍ VÝUKA

Kdo má zájem naučit se hrát na tyto hudební nástroje:

*klavír – akordeon – pozoun - zobcové flétny: sopránová, altová, tenorová,
basová - příčná flétna – kytara*

**Přihlaste se dne: 5. září 2013
v MŠ v Raškovicích
od 7.00 do 8.30 hodin**

**nebo dne: 5. září 2013
v ZŠ v Raškovicích- v infocentru
od 12.30 do 15.30 hodin**

Schůzku si můžeme individuálně domluvit / mobil. číslo 604 821 849 /.

Těší se na Vás: Miriam Dýrrová dipl. um.

SERVIS OKEN A DVEŘÍ

- seřizování všech typů plastových oken a dveří*
- opravy kování*
- výměna skel*
- dodávky a montáž okenních sušáku*
- dodávka a montáž sítí proti hmyzu*
- údržba a servisní prohlídky*

KONTAKT:

Tel: 722 491 435

email: udrzbaoken@seznam.cz